

notitie

FORUM STANDAARDISATIE 12 juni 2019 Agendapunt 4F Intakenotitie SALES

Nummer: FS-190612.4F

Aan: Forum Standaardisatie
Van: Stuurgroep Open Standaarden

Datum: 20 mei 2019
Versie: 1

Bijlagen: geen bijlage

Stand van zaken

De afspraak is gemaakt dat de stichting Ketenstandaard Bouw en Installatie de aanvraag, de organisatie rond de standaard en de inhoudelijke afbakening eerst duidelijker zal definiëren alvorens het Forum Standaardisatie te vragen de standaard in behandeling te nemen.

In onderliggend document wordt dit nader onderbouwd.

Toelichting

1. Korte beschrijving van de standaard

De SALES standaard is een standaard voor elektronische communicatie tussen ketenpartners in de bouw- en installatietechniek in Nederland. De standaard ondersteunt de interactie voor bouw en vastgoedonderhoud gerelateerde processen tussen instanties in hun rol als opdrachtgever, opdrachtnemer, toeleverancier of producent. De afkorting SALES staat voor Samenwerking tussen Aannemers, Leveranciers En Softwarehuizen.

SALES voorziet in een XML bestand met structuur voor de beschrijving van procesafspraken, gebruiksregels en veldregels een format waarmee het bestel-, factureer- en onderhoudsproces op het gebied van elektronische communicatie kan worden geautomatiseerd.

De SALES Standaard ondersteunt naast het bestelproces van materiaal en materieel ook het vastgoed of assetmanagement opdrachtproces. Hierbij wordt de focus gelegd aan opdrachtverstrekking aan (onder)aannemers met afstemming over planning en het terugkoppelen van opdracht statussen. Voor assetbeheerder en hun (onder)aannemers zorgt dit voor een verlichting van de administratieve lasten en een betere afhandeling van de opdrachten.

2. Betrokkenen en proces

De standaard SALES is namens de stichting Ketenstandaard Bouw en Installatie aangemeld door Jos Hebing, adviseur. Het intakegesprek heeft plaatsgevonden op maandag 6 mei 2019. Bij het intakegesprek waren aanwezig Jos Hebing (Ketenstandaard), Herman Drenth (Ketenstandaard), Redouan Ahloulou, (BFS) Bas van Luxemburg (Lost Lemon) en Remy Kingma (Lost Lemon).

De intakenotitie is tot stand gekomen op basis van de inhoud van het aanmeldformulier, de aanvullende informatie die is verkregen tijdens het intakegesprek en op basis van informatie op de website van Ketenstandaard.

3. Voldoet de standaard aan de criteria om in procedure genomen te worden?

Tijdens het genoemde overleg van 6 mei jl. hebben de aanvrager en de vertegenwoordigers namens het Forum Standaardisatie geconcludeerd dat de (aanvraag voor de) standaard nog niet gereed is om voor toetsing in behandeling genomen te worden.

De (aanvraag voor de) standaard SALES voldoet **nog** niet aan alle vier criteria om in behandeling genomen te worden voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Dit wordt nader toegelicht in paragrafen 3.1-3.4.

De afspraak is gemaakt dat de stichting Ketenstandaard Bouw en Installatie de aanvraag, de organisatie rond de standaard en de inhoudelijke afbakening eerst duidelijker zal definiëren alvorens het Forum Standaardisatie te vragen de standaard in behandeling te nemen.

Concreet zal de stichting Ketenstandaard Bouw en Installatie aan de volgende onderwerpen werken om daarmee te voldoen aan de criteria van een open standaard en de adoptie van SALES te verhogen:

1. Vaststellen van de relatie en de eventuele overlap van SALES met reeds geaccepteerde standaarden op de 'pas toe of leg uit'-lijst;
2. Aanscherpen functionele toepassingsgebied en organisatorische werkingsgebied van SALES (standaard of versienummer) om te voorkomen dat er conflicten met andere bestaande standaarden ontstaan.
3. Onderzoeken of er draagvlak bestaat bij overheidspartijen, in de vorm van ondersteuning door overheidspartijen voor opname van de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst
4. Bekijken of het kostenmodel doorontwikkeld kan worden, zodat dit model het criterium van 'Open Standaardisatieproces' borgt.

3.1. Is de standaard toepasbaar voor elektronische gegevensuitwisseling tussen (semi-) overheidsorganisaties en bedrijven, tussen (semi-)overheidsorganisaties en burgers of tussen (semi-)overheidsorganisaties onderling?

De standaard SALES lijkt relevant voor (semi-) overheidsorganisaties in hun rol als opdrachtgever voor bouw en vastgoedonderhoud gerelateerde processen.

3.2. Is het beoogde functioneel toepassingsgebied en het organisatorisch werkingsgebied van de standaard, voldoende breed om substantieel bij te dragen aan de interoperabiliteit van de (semi-)overheid?

Op dit moment kunnen we nog niet vaststellen dat de SALES standaard voldoet. Dit komt omdat de standaard in de aangedragen vorm op een aantal punten nog conflicterende, overlappende aspecten vertoont met andere standaarden, bijvoorbeeld rond financiële transacties.

Technologisch en semantisch is de standaard wel voldoende uitgewerkt en bewezen om toe te passen. Voor welke toepassingsgebieden moet echter nog verder geduid worden.

Ook is vastgesteld dat het toepassingsgebied nog niet scherp genoeg geformuleerd is en dat er door de relatief abstracte, brede definities van het toepassingsgebied van een aantal andere bouw standaarden nog mogelijk conflicten kunnen ontstaan welke standaard je nu voor welke interactie moet inzetten.

3.3. Is het zinvol de standaard op te nemen, gezien het feit dat deze niet al wettelijk verplicht is voor het beoogde functioneel toepassingsgebied en organisatorisch werkingsgebied?

Er is geen wettelijke verplichting. De standaard is Bottom up vanuit de sector zelf ontstaan om repeterende interactie tussen een aantal standaard actoren in de bouw en vastgoedonderhoud gerelateerde processen te standaardiseren en hiermee efficiëntie en effectiviteit te verhogen.

Adoptie door de overheid en opname op 'pas toe of leg uit'-lijst versterkt de identiteit van SALES als standaard en zal voor de overheid (op termijn) ook efficiency en effectiviteitsvoordelen opleveren. Voor de sector is het belangrijk dat de overheid in haar rol als opdrachtgever bij bepaalde bouw en vastgoedonderhoud zich ook conformeert zodat er geen afbreuk aan het karakter van SALES als standaard plaatsvindt.

3.4. Draagt de standaard bij aan de oplossing van een bestaand, relevant (interoperabiliteits)probleem en het voorkomen van leveranciersafhankelijkheid?

De standaard is vanuit een interoperabiliteitsprobleem tot stand gekomen. Of dit probleem ook door (semi-) overheden wordt ervaren zal in de komende periode nog onderzocht moeten worden.

Het lijkt er niet op dat hierbij vooral het probleem van leveranciersafhankelijkheid een rol speelt maar meer van een efficiënte en effectieve interactie van de overheid als opdrachtgever met bouw en installatiebedrijven als opdrachtnemer of toeleverancier.

4. Is er zicht op een positief expertadvies?

In het intakeonderzoek is vastgesteld dat (de aanvraag voor opname van) de standaard SALES nog niet voldoet aan het merendeel van de inhoudelijke criteria genoemd in paragrafen 4.1, 4.2, 4.3, 4.4.

4.1. Toegevoegde waarde

De SALES standaard levert een duidelijke interoperabiliteitswinst in de bouw en vastgoedonderhoud gerelateerde processen. Als opdrachtgever kan een overheidsorganisatie op een uniforme en eenduidige manier communiceren met haar opdrachtnemers en toeleveranciers over de opdrachten die zij uitzet in het kader van het onderhoud van haar vastgoed.

Onduidelijk is echter of de standaard zich precies tot vastgoed beperkt. De eventuele opname van de interactie van facturatiestromen zou mogelijk conflicten oproepen met andere standaarden en daardoor allerlei risico's op operationeel niveau met zich meebrengen.

De standaard herbergt geen onacceptabele veiligheids- of privacy risico's

4.2. Open standaardisatieproces

Het kostenmodel voor de standaard SALES bevat nog een aantal aspecten die strijdig lijken met criterium dat de aangedragen standaard vrij door iedereen ingezet en gebruikt kan worden. Met name de kosten voor het gebruik en eventuele intellectueel eigendom van de standaard stuit tegen het *open* karakter principe.

De keuzes voor het betalen voor gebruik lijkt geen keuze om het Open karakter te willen beperken maar eerder een resultante van de eerdere afspraken door de initieel betrokken organisaties uit de bouw en installatietechniek om eerlijk de kosten voor beheer en onderhoud van de standaard met elkaar te willen delen.

De stichting Ketenstandaard Bouw en Installatie die de organisatie van het beheer en onderhoud regelt is zonder winstoogmerk actief. De stichting gaat haar kostenmodel heroverwegen om het noodzakelijke open karakter voor adoptie te kunnen borgen. Eventuele intellectueel eigendom moet onherroepelijk vrijgegeven worden.

Het beheerproces van de standaard voldoet, de betrokkenheid van overheidsorganisaties daargelaten, aan de eisen voor een open standaardisatieproces.

4.3. Draagvlak

We hebben niet kunnen vaststellen dat er momenteel al overheidsorganisaties zijn die de standaard gebruiken of al hebben erkend. Wel zijn er contacten tussen de stichting Ketenstandaard Bouw en Installatie, en een aantal gemeenten en centrale overheden.

De komende periode zal de stichting de overleggen over de meerwaarde van de standaard met individuele overheden verder gaan voeren, zodat er in voldoende mate aangetoond wordt dat de standaard erkend wordt door overheidspartijen.

4.4. Opname op de lijst bevordert adoptie

Er is geen wettelijke plicht om met de standaard SALES te werken. Opname zal dan ook zeker adoptie bevorderen. Ook in de bouw en vastgoedonderhoud gerelateerde processen. De overheid is immers als opdrachtgever een belangrijke partij en kan het standaardisatieproces frustreren en verrijken door participatie.

5. Samenhang met andere standaarden op de lijst

De beheerder kan niet duidelijk uitleggen hoe de standaard zich tot andere standaarden op de 'pas toe of leg uit'-lijst verhoudt. Ook de relatie tot andere niet opgenomen standaarden is onvoldoende geëxpliciteerd.

Met name de relatie met andere Bouw gerelateerde standaarden en standaarden voor financiële processen vergt nog gedetailleerd onderzoek. Bij dit onderzoek moet zowel de inhoudelijke scope van de standaard als van het toepassingsgebied als invalshoek genomen worden.

6. Welke organisaties ondersteunen deze aanmelding?

Er zijn momenteel nog geen overheidsorganisaties die ervaring hebben met het gebruik van de standaard. Noch ondersteunen overheidsorganisaties actief de aanmelding voor de 'pas toe of leg uit'-lijst of de lijst aanbevolen standaarden.

De stichting Ketenstandaard Bouw en Installatie is als beheerder een Nederlands aanspreekpunt voor de standaard. De stichting gaat de komende tijd contact aanhalen met overheidsorganisatie om de meerwaarde van standaard SALES voor overheden toe te lichten, erkenning van de standaard te verkrijgen, het gebruik onder overheden te bewerkstelligen en uit te nodigen voor participatie rond beheer en onderhoud.

7. Use case

Als een overheid een opdracht digitaal wil geven aan een leverancier voor onderhoud van een pand dat ze in eigendom heeft, dan wil ze dat de opdracht na registratie in haar systeem digitaal verwerkt en vervolgens verstuurd wordt en door de leverancier verwerkt kan worden. In de opdracht staan gegevens over opdrachtgever, leverancier, het pand, de beoogde werkzaamheden, materialen en het proces.

Digitaal uitwisselen door gebruik van de standaard SALES is efficiënt. Er is immers geen dubbele registratie. Volledig doordat de standaard afdwingt dat alle informatie in de opdracht is opgenomen. Duidelijk door herkenbaarheid van de structuur. Juist door het voorkomen van translatie. Actueel doordat er realtime uitwisseling mogelijk is.